

वनगुन्हयाशी संबंधित “वन अपराध पहिले प्रतिवृत्ताचे (POR)” सुधारीत प्रपत्रास मान्यता मिळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- टिआरएस-१२/२०२०/प्र.क्र.२०३/फ-६

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- २५ जानेवारी, २०२१

वाचा :- अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (संरक्षण), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र.कक्ष-१८/दक्षता/सांखिकी/प्रक्र २३/२०२०-२१/३४४ दिनांक १४.१२.२०२०.

शासन निर्णय :-

वन अपराध नोंदविण्यासाठी वनविभागात “वन अपराध पहिले प्रतिवृत्त” या सदराखाली प्रपत्र उपयोगात आणले जाते. या प्रपत्रास काही ठिकाणी FOR (First Offence Report) तर काही ठिकाणी POR (Preliminary Offence Report) म्हणून संबोधले जाते. फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ मधील कलम २(c) आणि १५४ मधील तरतुदींचे एकत्रपणे विचार करता, POR/FOR आणि FIR (First Information Report) यांची एकमेकाशी तुलना करणे अभिप्रेत नाही. मात्र वन अपराधाशी संबंधित पुढील न्यायिक प्रक्रिया किंवा अर्ध न्यायिक प्रक्रिया तांत्रिकदृष्ट्या सुरळीतपणे चालविण्यासाठी तसेच वन अपराध प्रकरणाबाबत प्रभावी संनियंत्रण ठेवण्यासाठी सध्या अस्तित्वात असलेले सदर वन अपराध पहिले प्रतिवृत्त (POR) या प्रपत्रातील माहिती अचूकपणे भरली जाणे अपेक्षित आहे. सध्याचे प्रपत्र हे सुमारे ८० वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीपासून अंमलात आहे. तेव्हा वनसंरक्षणाबाबतीत भारतीय वन अधिनियम, १९२७ हाच कायदा प्रामुख्याने अंमलात होता. कालानुरूप उक्त अधिनियमात वेळोवेळी सुधारणा करण्यात आली तसेच त्याअंतर्गत नियमावलीसुद्धा अद्ययावत करण्यात आली आहे. याव्यतिरीक्त वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ व वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० इत्यादी कायदे सुद्धा लागू झाले. त्याअंतर्गत तरतुदी विरुद्ध घडणाऱ्या अपराधांबाबत नोंद सुद्धा POR मध्ये केली जात आहे.

गुन्हा प्रतिवृत्त, हा घडलेल्या गुन्हाबाबतल अचूक तपशील दर्शविणारे, तसेच गुन्हाबाबतचे पुढील अन्वेषण, चौकशी, तसेच अर्धन्यायिक व न्यायिक कार्यवाहीस दिशा प्रदान करणारा दस्तावेज असल्याने, वन अपराध पहिले प्रतिवृत्त प्रपत्र अद्ययावत करणे आवश्यक असल्याने त्यात सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने आता वनगुन्हातील सध्याचे “वन अपराध पहिले प्रतिवृत्त” या

प्रपत्रात सुधारणा करुन सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-अ** प्रमाणे नवीन प्रपत्रास शासन मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

सोबत सहपत्रित **परिशिष्ट-अ** प्रमाणे वन अपराध पहिले प्रतिवृत्ताची छपाई आणि क्षेत्रीय स्तरावर पुरवठा करण्याबाबतची कार्यवाही प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख) यांनी करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२१०१२५१७३३५५२११९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(गर्जेन्द्र नरवणे)
उप सचिव (वने),
महसूल व वन विभाग

प्रति,

- १) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
- ३) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (संरक्षण), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ४) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, वन्यजीव (पश्चिम बोरीवली), मुंबई.
- ५) मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), सर्व.
- ६) मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) सर्व.
- ७) कार्यासन फ-६, महसूल व वन विभाग (निवडनस्ती), मंत्रालय, मुंबई-३२.

परिशिष्ट-अ

(शासन निर्णय क्रमांक टिआरएस-१२/२०२०/प्र.क्र.२०३/फ-६, दिनांक २५ जानेवारी, २०२१ चे सहपत्र)

वन अपराध पहिले प्रतिवृत्त

(महाराष्ट्र वन संहिता खंड दोन परिच्छेद ६.१२)

१. क्रमांक/वर्ष :

२. दिनांक :

३. नियत क्षेत्र :

४. परिमंडळ :

५. वन परिक्षेत्र:

६. वन विभाग:

७. अपराधाचा तपशील: (लेखनास जागा अपुरी असल्यास मागील पृष्ठावर लिहावे, अधिक लेखन असेल तर स्वतंत्र A-४ आकाराचा कागद वापरावा व त्या सर्व प्रती सोबत जोडाव्यात) -----

८. जप्त मुद्देमालाचा तपशील: -----

९. आरोपीचा तपशील: (आढळून आल्यास - नाव, वय, पत्ता, नमूद करावेत. अज्ञात असल्यास तशी नोंद करावी) -----

१०. अपराधाचे ठिकाण : (शक्य असेल तिथे GPS नुसार अक्षांश व रेखांश लिहावेत)

११. अधिनियम व कलमे : (अपराध प्रकरणी प्रथम दर्शनी लागू होणारा अधिनियम व कलमे लिहावीत)

१२. इतर नोंदी (आवश्यक असल्यास)

१३. गुन्हा नोंदविल्याचे ठिकाण :

१४. गुन्हा नोंदविणाऱ्या अधिकाऱ्यांची स्वाक्षरी, नांव व पदनाम

१५. परिमंडळ गुन्हा नोंदवही क्रमांक/वर्ष
प्राप्त दिनांक

१६. रवाना दिनांक
स्वाक्षरी, नांव व पदनाम

१७. वन परिक्षेत्र गुन्हा नोंदवही क्रमांक/वर्ष
प्राप्त दिनांक

१८. रवाना दिनांक
स्वाक्षरी, नांव व पदनाम

१९. वन विभाग गुन्हा नोंदवही क्रमांक /वर्ष
प्राप्त दिनांक

२०. रवाना दिनांक
स्वाक्षरी, नांव व पदनाम